

LAKIALOITE 120/2006 vp

Laki tuloverolain 127 d §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Lakialoitteessa esitetään, että opintolainan valtiontakauksen määriä muutetaan. Aloitteen tarkoituksena on parantaa opintolainan houkuttelevuutta ottamalla käyttöön verotuksessa tehtävä nykyistä laajempi opintolainavähennys.

Hallitus on uudistanut opintolainaan liittyvää lainsäädäntöä siten, että opiskelijalle sallitaan valmistumisensa jälkeen 30 prosentin verovähennys opiskelujen aikana nostetusta opintolainasta. Verovähennykselle on säädetty 2 500 euron omavastuu. Muutoksella pyrittiin tekemään opintotuki lainapainotteisemmaksi ja opintolainaa opiskelijalle aiempaa houkuttelevammaksi vaihtoehdoksi.

Hallituksen tekemällä uudistuksella ei ole ollut vaikutuksia opiskelijoiden lainanottohalukkuuteen. Tuoreet tilastot osoittavat, että opintolainan nostaminen ei ole käytännössä lisääntynyt lain voimaantulon jälkeen lainkaan. Opiskelijat eivät selvästi uskalla elää lainalla, koska työllistyminen valmistumisen jälkeen koetaan monilla aloilla epävarmaksi.

Toinen ja kenties tärkeämpi syy, miksi hallituksen tekemän uudistuksen käytännönvaikutukset ovat jääneet laimeiksi, on verovähennys-oikeuteen säädetty korkea omavastuuosuus. Tämän hetken mediaani-opintolaina ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneilla on 5 380 euroa. Nykyjärjestelmän mukaan verovähennys-oikeutta tästä summasta syntyisi vain 864 euroa. Opiskelijat eivät koe tätä riittävänä porkkanana verrattuna lainan takaisinmaksuun liittyviin riskeihin ja taloudelliseen taakkaan.

Tässä lakialoitteessa ehdotetaan, että opintolainavähennys myönnettäisiin jokaiselle korkeakoulututkinnon suorittaneelle kymmenen vuoden ajan valmistumisajankohdasta siten, että opiskelija voisi vähentää 50 prosenttia lyhennyksen määrästä suoraan verosta. Toisin kuin nyt voimassa olevassa laissa, uudessa mallissa ei olisi omavastuuosuutta lainkaan.

Vertailun vuoksi mainittakoon, että aloitteen ehdotetun opintolainan verovähennysmallin toteutuessa ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden mediaani-opintolainasta tehtävä vähennys nousisi 2 690 euroon.

Vähennys tehtäisiin ensisijaisesti valtion tuloverosta. Opintolainavähennyksen voisi saada opiskelija, joka on hyväksytty korkeakouluun aikaisintaan kesän 2007 opiskelijavalinnassa, tai opiskelija, joka kirjoittautuu läsnäolevaksi ensimmäisen kerran syyslukukaudelle 2007. Etuus kohdentuisi vain ensimmäiseen korkeakoulututkintoon.

Uudistuksesta ei aiheudu kustannuksia ennen vuotta 2010. Kustannukset kasvavat hitaasti sen myötä, kun lisää opiskelijoita tulee järjestelmän piiriin. Vuonna 2015, kun suurin osa vuonna 2007 opiskelunsa aloittaneista on valmistunut, kustannukset ovat noin 39 miljoonaa euroa verrattuna nykytilanteeseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

tuloverolain 127 d §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 127 d §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 409/2005, seuraavasti:

127 d §

Opintolainavähennys

— — — — —
Vuosittain myönnettävien vähennysten yhteenlaskettu enimmäismäärä on 50 prosenttia verovelvollisella olevan opintolainan määrästä. Vähennykseen oikeuttavalla opintolainalla tarkoitetaan opintotukilain 16 c §:ssä tarkoitettujen korkeakouluopintojen ensimmäistä aloituspäivää edeltävän lukukauden lopun ja vähennyk-

seen oikeuttavan tutkinnon suorittamispäivää seuraavan lukukauden alun välisenä aikana kertynyttä opintotukilain mukaista opintolainaa ilman kyseisenä aikana lainaan pääomitettuja opintolainan korkoja (*opintolainavähennyksen enimmäismäärä*).
— — — — —

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2007.

Helsingissä 17 päivänä lokakuuta 2006

Suvi Lindén /kok
Jari Vilén /kok

Ben Zyskowicz /kok
Maija Perho /kok